

- © Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.
- © The present text and the authorisation to republish it were granted by the Constitutional Court of the Republic of Moldova for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.
- © La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées sous l'autorité de la Cour Constitutionnelle de la République de Moldova à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

Adamčo v. Slovacia - [45084/14](#)

Hotărârea din 12.11.2019 [Secția a III-a]

Articolul 6

Proceduri penale

Articolul 6-1

Proces echitabil

Condamnare bazată într-o măsură decisivă pe declarațiile complicelui ca urmare a încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției, fără o examinare corespunzătoare a acestuia: *încălcare*

În fapt – Reclamantul a fost condamnat pentru comiterea unui omor, în contextul crimei organizate. La nivel național, acesta s-a plâns, fără succes, de (i) neaducerea la cunoștință a observațiilor organului de urmărire penală privind apelul și recursul acestuia și de (ii) condamnarea bazată pe probele unui martor (M.) care a fost motivat de procuratură să depună mărturii false împotriva reclamantului, în schimbul impunității.

Ordinea evenimentelor referitoare la ultimul capăt de cerere a fost următoarea:

– *înainte de condamnarea reclamantului*: (i) M. a fost acuzat de uciderea lui O. și deținut preventiv pentru această acuzație, dar a fost eliberat din detenție și ancheta în privința acestei acuzații a fost închisă, după ce și-a schimbat versiunea despre evenimente pentru a-l incrimina pe reclamant, și (ii) înaintarea acuzațiilor împotriva lui M. pentru complicitatea cu reclamantul la omorul lui K. a fost suspendată temporar.

– *după condamnarea reclamantului (deși recursul era pendinte)*: (i) M. a fost cercetat pentru sperjur, însă decizia privind deschiderea anchetei a fost casată, și (ii) M. a fost acuzat, oficial, de omorul lui K, iar urmărirea penală pentru acest omor a fost încetată cu caracter definitiv.

Argumentele reclamantului care contesta credibilitatea lui M. în calitate de martor în fața tribunalelor naționale au fost examinate doar de curtea de apel (curtea de casație și Curtea Constituțională nu au oferit niciun răspuns în acest sens). Curtea de apel a constatat (i) că schimbându-și poziția anterioară în procesul reclamantului, M. s-a autoincriminat doar în favoarea reclamantului și nu a obținut niciun avantaj, de vreme ce urmărirea penală a acestuia privind omorul lui K. a fost doar suspendată, și (ii) că probele lui M. au fost coroborate cu alte probe incriminatoare.

În drept – Articolul 6: Următoarele motive au condus Curtea la concluzia că, având în vedere importanța probelor lui M în procesul reclamantului, utilizarea acestora în proces nu a fost însoțită de garanții adecvate pentru asigurarea caracterului echitabil general al procedurilor.

(a) *Impactul probelor în discuție* – Celelalte probe împotriva reclamantului erau probe indirecte și făceau parte dintr-un întreg doar dacă erau avute în vedere împreună cu probele directe de la M.; prin urmare, schimbarea versiunii privind evenimentele putea fi considerată un moment decisiv în proces. În consecință, probele lui M. constituiau, dacă nu singura, atunci cel puțin proba decisivă împotriva reclamantului.

(b) *Avantajele obținute de martor în cadrul diferitor procese* – În primul rând, tribunalele naționale nu au supus examinării argumentul reclamantului cu referire la baza faptică în întregime. Într-adevăr, acest fapt decurgea din ordinea evenimentelor potrivit căreia, la momentul condamnării și recursului reclamantului, pretensele avantaje obținute de M. în schimbul incriminării reclamantului au constatat în (i) renunțarea la acuzația privind omorul lui O., încetarea anchetei și eliberarea acestuia din detenție preventivă pentru acest capăt de acuzare, și (ii) suspendarea înaintării acuzațiilor privind omorul lui K. Totuși, curtea de apel și-a

limitat examinarea la orice avantaj pe care M. putea să-l obțină în cadrul aceluiași proces (pentru omorul lui K.). Nu a fost examinat niciun avantaj pe care acesta putea să-l obțină în contextul urmăririi penale privind omorul lui O. Dar era o certitudine că, după schimbarea versiunii lui M. privind evenimentele, ancheta a fost încetată și acesta a fost eliberat din detenția preventivă. Niciun tribunal nu a luat vreo poziție cu privire la aceste fapte.

În al doilea rând, concluzia tribunalelor că M. nu a obținut niciun avantaj a fost combătută de evoluția ulterioară care consta în (i) casarea hotărârii de deschiderea unei anchete dată fiind suspiciunea privind comiterea infracțiunii de sperjur și (ii) încetarea urmăririi penale a acestuia pentru omorul lui K., care a fost efectuată în mod expres și exact în schimbul declarațiilor lui. Bineînțeles, rezultatul acestei evoluții a postdatat procesul reclamantului. Totuși, în timpul procesului reclamantului, urmărirea penală a lui M. pentru omorul lui K. era deja suspendată. Aceasta a constituit o etapă preliminară în legătură cu încetarea definitivă a acestei urmăririi penale.

În al treilea rând, avantajele obținute de M. au fost extinse sub autoritatea organului de urmărire penală care, în Slovacia, este organizat ca o ierarhie unică. Aceasta presupune un nivel de coordonare care, în acest caz, era sugerat în mod suplimentar de o suprapunere personală sub forma implicării aceluiași procuror în diferite proceduri. Avantajul preliminar de care beneficiase M. la momentul derulării procesului reclamantului nu putea fi disociat de avantajul pe care l-a primit în general, în legătură cu urmărirea lui penală în privința omorului lui K. în schimbul declarațiilor sale care îl incriminau pe reclamant.

În al patrulea rând, nici nu s-a avut în vedere faptul că probele lui M. își aveau originea la un martor care era și el implicat în comiterea infracțiunii, de vreme ce avantajul obținut de acesta depășea simpla reducere a pedepsei sau un beneficiu economic și, practic, a însemnat o impunitate pentru comiterea unui omor.

În al cincilea rând, acordul de recunoaștere a vinovăției lui M. nu a fost supus unui control judiciar adecvat în procesul reclamantului. Controlul efectuat de curtea de apel a fost inadecvat, iar tribunalele superioare nu au răspuns la toate argumentele reclamantului. Mai mult, toate deciziile privind urmărirea penală a lui M. au fost luate exclusiv pe baza responsabilității organului de urmărire penală, fără vreun element de control judiciar.

De asemenea, Curtea a constatat că eșecul de a notifica reclamantul despre observațiile organului de urmărire penală în privința apelului și recursului său i-a încălcat dreptul la un proces echitabil.

Concluzie: încălcare (unanimitate).

Articolul 41: 5,000 EUR în privința prejudiciului moral suferit; capătul de cerere privind prejudiciul material – respins.

(Vezi, în sens contrar, *Habran și Dalem v. Belgia*, [43000/11](#) și [49380/11](#), 17 ianuarie 2017, [Nota informativă 203](#))